1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 57.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

WOENSDAG 19 JULIJ.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Vergadering van den Raad der Gemeente Assen op Zaturdag den 22 Julij 1854 des avonds te 7 uur.

DRENTSCHE KANAAL-MAATSCHAPPIJ.

In no. 55 spraken wij in het daarin geplaatst hoofd-artikel, met een woord over deze Maatschappij.

Wij waren toen onbekend met den brief van den Minister van Binn. Zaken over deze Maatschappij, die in de zitting der Staten van 17 dezer is voorgelezen en genoegzaam in deszelfs geheel voorkomt in het verslag dier zitting, in dit no. opgenomen.

Er zullen dus welligt reeds spoediger dan wij verwachtten definitieve maatregelen omtrent het Drentsche kanaal genomen worden.

Zal er waarschijnlijk eene andere Maatschappij opstaan, om, wanneer de concessie van de Dr. Kanaal- Maatschappij is vervallen, de niet daargestelde werken nog uit te voeren?

Wij betwijfelen zulks zeer.

Wanneer de Dr. Kanaal-Maatschappij niet in het bezit bleef van de verbeterde Hoogeveensche vaart, en men dus, bij oplegging van het verdere Kanaal zoo ten aanzien der afvaartsgelden als van andere punten, niet van deze Maatschappij afhankelijk bleef, wij zouden het mogelijk stellen, maar thans zal men altijd met de Dr. Kanaal-Maatschappij te worstelen hebben, terwijl men ook op de lijnen *b. c.* en *d.* niet zulke hooge afvaartsgelden zou kunnen heffen, als wel vereischt werden, om de renten en kosten benevens eenig dividend op te leveren, wilde men de concurrentie met andere Kanalen volhouden. Vooral zal geene Maatschappij alle deze Kanalen willen uitvoeren, wanneer zij niet eenige zekerheid heeft, dat zij niet weldra de voordeelen van den afvoer van den turf met een Kanaal van Coevorden naar de Emmer veenen zal moeten deelen.

De Provincie heeft er echter het grootste belang bij, dat de Hoogeveensche vaart hoe eerder hoe beter tot in de veenen verlengd worde.

Wanneer evenwel geene andere Maatschappij de voortzetting dezer vaart op zich wil nemen, dan zal of de Provincie het zelve moeten doen, of de Dr. Kanaal-Maatschappij zal in staat moeten gesteld worden, om zulks te verrigten.

Het denkbeeld, dat de Provincie het Kanaal verder zou opleggen, hoewel zulks in vele opzigten ons tegenlacht, kan, naar ons oordeel, niet in aanmerking komen, wanneer de Provincie de thans verbeterde Hoogeveensche vaart niet mede in eigendom kan bekomen, omdat zij anders te veel van de Dr. Kanaal-Maatschappij zou afhangen, en zij dan geene meesteresse over het geheele Kanaal zou zijn; maar, zoo zij den eigendom daarvan kon bekomen, b. v. tegen 50 of 60 pCt. der kosten, dan zou dit denkbeeld, in ons oog, allezints overweging verdienen.

De provincie zou dan zelve het beheer over hare *f* 225-000 terugbekomen, terwijl zij daarvoor thans slechts *zes* stemmen kan uitbrengen, en de doortrekking van het kanaal zou verzekerd zijn, waarbij zulk een groot deel van Drenthe belang heeft. — De massa veen, die langs dit kanaal moet afgevoerd worden, is zoo groot, dat wij gelooven, dat het voor de Provincie, die geen winst maar alleen dekking van renten en kosten verlangt, geene schadelijke onderneming zou zijn, vooral wanneer geene meerdere kanalen hetzij uit het Stads-kanaal hetzij uit de Dedemsvaart in de veenen kwamen. Later zou de Provincie ook het doortrekken van het kanaal naar de Eems in overweging kunnen nemen, om den handel met *Hannover* langs dit kanaal te leiden. Dat de Staten dit punt rijpelijk overwegen, en dat zij des noods een even krachtig besluit nemen als ten aanzien van het Meppeler diep! het geldt hier zeker groote sommen, maar het geldt hier tevens den bloei en het zelfbehoud der Provincie; en deze sommen zullen niet als een gift weggegeven worden, maar meer dan waarschijnlijk zullen zij reeds spoedig renten en kosten en misschien ook winst opleveren.

Zoo echter de Staten begrijpen, dat ze zelve de voortzetting van het kanaal niet op zich willen nemen, dan zullen zij, willen zij de zaken niet in statu quo laten, hetgeen verderfelijk zou wezen, de Dr. Kanaal-Maatschappij in staat moeten stellen, om het kanaal verder op te leggen; de Staten kunnen dit doen hetzij door het geven van een subsidie, zoo zij *al* de concessioneerde kanalen wenschen daargesteld te zien, hetzij door te bevorderen, dat de Maatschappij ontslag van werken bekome, zooals zij verzocht heeft.

Wij bekennen het, wij zouden gaarne gezien hebben, dat *al* de werken werden uitgevoerd, maar nu wij zien, in welken staat de Maatschappij verkeert, durven wij de Provincie niet aanraden om de maatschappij door subsidien te helpen; omdat zij dan wel eene subsidie van *f* 250-000 zou moeten geven, of liever eene som, gelijkstaande met de kosten van daarstelling van het zij-kanaal naar *Coevorden* en het scheepvaartskanaal naar *Beilen;* wij zouden het dan oneindig verkieslijker achten, dat de Provincie op billijke voorwaarden de concessie overnam en zelve het aangevangen werk voltooide.

Zal de Provincie dan het ontslag van werken bevorderen?

Het komt ons voor, dat de Provincie hiertoe in den tegenwoordigen stand van zaken, in haar eigen belang, wel gedrongen is, wil zij de zaken niet in statu quo laten, zelve niet het kanaal verder opleggen en ook geene subsidie aan de Maatschappij verleenen.

Wij gelooven, dat er, na het daarstellen van het Oranjekanaal, minder dadelijke behoefte bestaat aan een scheepvaarts-kanaal naar Beilen; zoo de behoefte zich daaraan later doet gevoelen, vooral na de uitvoering van het kanaal van Assen op Groningen, welligt komt er dan gelegenheid, om dit kanaal nog in het leven te roepen.

De zijtak naar Coevorden moet, onzes inziens, echter in geen geval onuitgevoerd blijven; de gemeente Dalen heeft daarop een verkregen regt, en Coevorden heeft daarbij groot belang. Wij blijven een kanaal van Coevorden naar Ane als zeer nadeelig beschouwen voor de Provinciale belangen; wordt dit kanaal niet daargesteld, dan behoeft men, naar het ons voorkomt, minder vrees te koesteren voor een kanaal van Coevorden naar de Emmer veenen, of liever voor eene verbinding van de Dedemsvaart met die veenen; niemand zal dan ligt dit kanaal ondernemen bij de zwarigheden, welke daaraan overigens verbonden zijn, en bij de moeijelijkheid, om thans veenbezit in de marke van N.- en Z.-Barge te verkrijgen; bestaat echter eenmaal een kanaal van Coevorden naar Ane, dan is de voornaamste zwarigheid overwonnen, en de daarstelling van een kanaal van Coevorden naar de veenen veel gemakkelijker gemaakt.

Coevordens belang brengt het echter mede, een waterweg tot af- en aanvoer van goederen te bekomen, buiten en behalve een voldoend afwaterings-kanaal, en heeft zij bij de Provincie niet de verzochte ondersteuning voor een kanaal naar Ane gevonden, gelijk wij, in het belang der Provincie, hopen, dat het geval zal zijn, dan heeft de ongelukkige stad ook eenig regt, om te vorderen, dat de Provincie, waartoe zij behoort, en waarmede hare lotgevallen altijd zoo naauw verbonden waren, haar op eene andere wijze helpen.

De Provincie kan dit.

De Drentsche Kanaal-Maatschappij verlangt van het scheepvaarts-kanaal naar Beilen en den zijtak naar Coevorden ontslagen te worden. Wanneer dit werd toegestaan, dan zou, volgens het gevoelen van den heer Commissaris des Konings in dit gewest, daaraan de voorwaarde moeten verbonden worden, dat de jaarlijksche subsidie van *f* 6000-″ door de Provincie aan de Drentsche Kanaal-Maatschappij verleend, zoude ophouden, en de reeds betaalde sommen werden teruggeven. Hierdoor krijgt de Provincie *f* 60,000 disponibel; wanneer deze som, met de *f* 10,000 door de stad Coevorden voor het kanaal naar Ane toegestaan, met *f* 25,000 voor dat kanaal van de Provincie gevraagd, en met een mogelijk subsidie van het Rijk, aan de Maatschappij, die zich te Coevorden gevormd heeft, als subsidie, als gift werd gegeven, om daarvoor met de door haar bijeengebragte *f* 25,000 de zijtak naar Coevorden, in plaats van het kanaal naar Ane daar te stellen, en er overigens voor eene goede afwatering der landen om Coevorden gezorgd werd, dan zou Coevorden even goed als door een kanaal naar Ane geholpen zijn, de waarschijnlijkheid van eene verbinding van de Dedemsvaart met de Emmer veenen werd gering; wij zouden in Drenthe en voor de Drentsche kanalen de voordeelen van de Drentsche veenen behouden; de Drentsche Kanaal-Maatschappij, bij welker wel en wee de Provincie zoo zeer betrokken is, zou dan verlost zijn van de mogelijke concurrentie der Dedemsvaart, krachtiger worden, en welligt spoedig aan de Provincie dividenden kunnen uitkeeren; de waarschijnlijkheid op eene verbinding van een der Drentsche kanalen met de Eems bleef veel grooter en daardoor tevens het vooruitzigt, dat de handel van Nederland met Oost-Friesland over Drenthe zou loopen; Drenthe, dat bereid is, de verbetering van het Meppeler diep op zich te nemen, zou hierdoor meerdere afvaartsgelden op dat diep ontvangen, dan wanneer een gedeelte van den turf uit de Emmer veenen langs de Dedemsvaart werd afgescheept.

Wij gelooven daarom, dat het in de gegevene omstandigheden het meest in het belang der Provincie zal zijn, te bevorderen, dat aan de Dr. kanaal-Maatschappij ontslag van het scheepvaart-kanaal naar Beilen en den zijtak naar Coevorden worde verleend, tegen verlies van het Prov. subsidie ad *f* 6000 en teruggave van het reeds genotene, onder voorwaarde, dat b. v. binnen twee of drie jaren het kanaal in de veenen moet zijn, en dat overigens de zijtak naar Coevorden worde daargesteld, op de wijze als door ons is ontwikkeld.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

Geen belangrijk nieuws!

Maar wat er is, mag men met regt oorlogzuchtig noemen. De aanspraak van Napoleon III ligt nu onder het dagbladontleedmes, en waarlijk daar is wat aan te doen!

″Gij zult het eerst de Fransche adelaars in de Noordelijke streken voeren!" zeide de Keizer.

(Wij meenden, dat ze er wel eer zijn gezien, hoewel de herinnering daarvan bij het Frankrijk van heden niet zoo heel aangenaam is.)

″Omstandigheden gebieden mij, om *vooralsnog* verre van het tooneel des oorlogs te blijven," zoo vervolgde de Keizer.

(Het schijnt dus tot de mogelijkheden te behooren, dat Napoleon III zich aan 't hoofd van het hulp-corps zal stellen.)

″Europa slaat u gade en wenscht u *openlijk* of *heimelijk* de zege toe," voegde de Keizer er bij,

(Zeer waar! Er is menigeen, die openlijk Ruslands kastijding wenscht — er zijn velen, die hopen, dat de Czaar zich met succes verdedige. De eersten durven, bij den tegenwoordigen stand van zaken, het luidst spreken. Hadden Ruslands wapenen gezegevierd, dan zou hier en daar wel een stem tot het bazuinen van des Czaars lof worden gehoord, die zich nu stil houdt. De ″opgaande zon" wordt gaarne gehuldigd,

Anderen zeggen, dat Napoleon, toen hij zoo sprak, op 't oog had de Polen. 't Is wel mogelijk.)

De Keizer is van Boulogne naar Calais vertrokken, om de Engelsche vloot in oogenschouw te nemen. Hij is overal — zeggen de Fransche dagbladen — met veel geestdrift ontvangen. Ook dit kan wel waar zijn, hoewel men weet, dat geen dagblad het tegendeel zou durven gezegd hebben, ook al was dat geheel overeenkomstig de waarheid geweest.

Van eene zamenkomst des Keizers met Koningin Victoria wordt niet meer gesproken. Zij heeft althans op dit oogenblik geen plaats gehad.

″Maar — en dit is de vraag van elken verstandigen lezer — wat zal dat expeditie-corps naar de Oostzee, welligt sterk 30 a 40,000 man, nu uitrigten?"

Hierop blijven wij het antwoord schuldig. De *Times* zegt, dat men daarmede Zweden zal bezetten, ten einde dat Rijk voor een mogelijken aanval van Rusland, in den aanstaanden winter, te beschermen.

Dat is niet waar, antwoorden de Fransche bladen, maar ze zeggen intusschen niet, *wat* waar is. De *Times* moest het toch weten; immers waar 40,000 man Franschen blijven, door Engelsche schepen getransporteerd, moest voor het voornaamste dagblad van Engeland geen geheim zijn. 't Zal 't ook wel niet wezen, doch des *Times* beweren en de Fransche ontkenning geschiedt zeker met een politiek doel. Men wil er een raadsel van maken en het publiek op een doolweg brengen. Nu, niets gemakkelijker! Het publiek is wat bij den neus rondgeleid in 't Oosten!

Het schijnt alzoo dat men Rusland winter-plannen toeschrijft en daarin kon men zich wel eens niet vergissen. De Rus vecht welligt beter in dat saisoen.

Nopens Kroonstadt verneemt men niets naders. Dat is eene sterke vesting en ze werd in de jongste dagen hoe langer hoe sterker. Elke verkenning derwaarts doet, naar het schijnt, nieuwe forten oprijzen, het garnizoen wordt dagelijks grooter en ook de helsche machines komen nu in 't spel.

Even zoo gaat het met Sebastopol. Volgens de jongste berigten is die sterkte eigenlijk in 't geheel niet te nemen en heeft zij geen garnizoen maar een leger binnen hare muren, een leger van 150,000 man!

Kroonstadt, om nog eens op die aanzienlijke sterkte terug te komen, zou door de geällieerden zijn te nemen, als zij eene vloot hadden ééns zoo sterk, en eene geheele vloot van kannonneerbooten. Of men daartoe het plan heeft, is ons onbekend, doch wij blijven bij het geloof, dat de geällieerde vloten in de Oost- en Zwarte zee niet huiswaarts keeren, zonder iets ernstigs tegen genoemde plaatsen te hebben ondernomen.

Een schrijven uit de Oostzee meldt, dat Napier het niet geheel eens is met zijne officieren, hetgeen veroorzaakt schijnt, doordien Napier, alvorens op de expeditie uit te gaan, gezegd had, zonder moeite de vestingen van Kroonstadt te kunnen nemen, en dat Kroonstadt nog niet genomen is. De Engelsche officieren nu, die met veel hoop zijn uitgezeild en uitgestoomd, beschuldigen Napier van valsche beloften, en vreezen dat zijn naam een nederlaag zal lijden, die ook hen zal treffen. Kortom, zij schijnen bij de admiraliteit stappen te doen, om een anderen bevelhebber te verkrijgen.

De inhoud van het antwoord des Czaars is nog niet officieel bekend gemaakt. Nog altijd is het dus raden, gevolgtrekkingen maken, profeteren enz. enz.

Nopens de jongste gebeurtenissen aan en om den Donau leven wij in eene volmaakte onzekerheid. Volgens sommige berigten hebben de Russen bij hunne retirade zware verliezen geleden, en dat is niet zeer onwaarschijnlijk, want die vervolgt is gewoonlijk vol moed, dikwijls zeer stout. De achterwaartsche beweging zou alzoo het Russische leger veel volks en enkele Generaals armen en beenen hebben gekost. Men zegt verder, dat Omer-Pach op Bucharest aantrekt. 't Zal goed zijn een paar dagen te wachten, om licht te erlangen in dezen nacht van tegenstrijdige berigten.

In het Huis der Lords heeft de Bisschop van Oxford de aandacht gevestigd op de herlevendiging van den slavenhandel op de Circassische kusten, ten gevolge van de onttrekking aan Ruslands gezag.

Lord Clarendon gaf hierop te kennen, dat, gelijk vroeger sir Stratford Canning aan den toenmaligen Minister Lord Palmerston zeide, men moeijelijk tusschen beiden zou kunnen komen in een handel, die zoozeer het gevolg is der Turksche gewoonten; doch dat hij van admiraal Dundas berigt had ontvangen, dat deze zijne officieren last had gegeven, dien handel door alle mogelijke vreedzame middelen te beletten, als ook, dat genoemde admiraal, zich daaromtrent met Schamijl, die ook tegen den slavenhandel is, zal trachten te verstaan. ″Het is de eerste maal," zeide de Minister, ″dat mijne aandacht gevestigd wordt op de tusschenkomst van Engeland in de binnenlandsche aangelegenheden van Turkije, en ik hoop, dat het de laatste maal zal zijn."

Vervolgens vestigde de Graaf de Granville de aandacht op de verwijten, die men tot hem had gerigt, ter zake, dat hij in de *Traveller's club* een onderdaan had geintroduceerd eener natie, waarmee Engeland in oorlog is, namelijk de graaf Pahlen.

Hij zeide, dat de Graaf niet van Rusland of een ander gedeelte van het vaste land, maar van Madera kwam. Dat hij slechts in Engeland kwam ter regeling zijner zaken en om afscheid te nemen van eenige intieme vrienden: dat de graaf de bijzondere vriend was geweest van den hertog van Wellington, van graaf Grey en van vele andere hooggeplaatste Engelschen; dat hij immer zijn vriend geweest was en steeds zijn edel karakter bewonderd had. ″Ik ontken", zeide hij, ″dat een Engelschman een onderdaan eener vreemde natie niet meer beleefd en met welwillendheid moet behandelen, zoodra Engeland met die natie in oorlog is."

Daarna regtvaardigde hij zijn gedrag nog door eenige bepalingen uit het regt der volken aan te halen. Zijne redevoering werd met oplettendheid toegehoord, op het laatst zelfs toegejuicht, en de graaf de Malmesbury, Lord Landsdowne, Lord Brougham en vele anderen brengen hulde aan het verheven karakter van Graaf Pahlen, en keuren de verwijten af, die deswege tegen Lord Granville zijn geuit.

De *Times* maakt een brief van een vriend van Graaf Pahlen openbaar, waarin bekend gemaakt wordt, dat deze edelman hoegenaamd met geene zending van wege den Czaar belast is, dat hij geen ambt, hetzij in het Staatkundige, hetzij in het militaire — in Rusland bekleedt, dat land in de laatste dertig jaren slechts ééns bezocht heeft en nu van Madera gekomen is, om, na zijne zaken in Engeland geregeld te hebben, zich ergens op het vaste land te vestigen, daar hij gedurende den oorlog niet in Engeland of Frankrijk wil verblijven.

Nopens Spanje mag men ook wel vragen: wachter wat is er van den nacht? De vreemde wijze van vervolging, die

wij in onze vorige nummers hebben beschreven, schijnt den moed der ontevredenen te hebben aangewakkerd, althans te Madrid begint de partij te pruttelen, en als zij begon te handelen, zou dat voor het bestuur erg genoeg zijn, want het garnizoen is niet sterk. Het marcheert, dat weet men, steeds achter de insurgenten aan. Ziedaar al weder het gevolg van zwakheid. Met een weifelend bestuur speelt men overal.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN GEN.

In de zitting van 14 dezer is door den heer *Thorbecke* eene motie van orde voorgesteld, om, uithoofde van het muziekfeest te Rotterdam gevierd, dien dag slechts tot 2 uren en den volgenden niet verder over het voorstel van den heer *Groen* te beraadslagen, maar de discussien Maandag voort te zetten. Er wordt, zegt spreker, in eene naburige stad een feest gevierd, dat eenig in zijn soort, althans voor ons zeer zeldzaam is. De grootste talenten van het buitenland hebben zich vereenigd met onze landgenooten, om aan de edelste der kunsten eene harer waardige hulde toe te brengen. De vergadering telt vele kunstminnaars, en het zou ook goed zijn, dat de kamer ten deze een blijk harer belangstelling gaf, opdat ieder der leden in de gelegenheid zou zijn, het feest bij te wonen. Deze motie is met 27 tegen 24 stemmen verworpen. — De heer *Thorbecke* heeft nogmaals het woord gevraagd. Hij wenscht aan den Minister van Buitenlandsche zaken eenige inlichtingen te vragen, welke hem voorkomen in het algemeen belang te zijn. In de eerste plaats wenscht hij de aandacht te vestigen op het eerste gedeelte zijner vorige interpellatie: het onderwerp heeft zijne belangrijkheid nog niet verloren. Sedert zijn er onderscheidene vragen bij gekomen, als o. a.: 1o. welke zijn de gevolgen van den aankoop van bodems, door onderdanen van een neutralen staat? Kunnen wij neutralen Russisch eigendom naar Engelsche havens brengen? 2o. Hoe is het gelegen met een Nederlandsch schip, dat opgebragt wordt in eene van *onze havens*? Er is overigens sprake geweest van deelneming van particulieren en beurzen aan de leening, door eene oorlogvoerende mogendheid uitgeschreven. 3o. wenscht spreker inlichtingen over onze houding ten aanzien van mededeelingen, gedaan omtrent het tractaat tusschen Oostenrijk en Pruissen, aan den Bond en misschien ook aan de afzonderlijke staten daarvan. — Spreker vraagt dus aan de vergadering verlof, omtrent die punten vragen aan den Minister van Buitenl. zaken te doen, op een nader, welligt in overleg met den Minister, te bepalen dag. — Dit verlof wordt met 41 tegen 10 stemmen verleend.

Daarna is overgegaan tot het onderwerp aan de orde van den dag, het voorstel van den heer *Groen*, tot wijziging der bestaande verordeningen op het verleenen van autorisatie tot oprigting van bijzondere scholen. De heeren *van der Brugghen*, *Mackay*, *van Rappard* en *Rochussen*, hebben, schoon op eenigzins verschillende gronden het voorstel verdedigd, terwijl de heeren *Bosscha* en *Zijlker*, hetzelve hebben bestreden, zoo ook de *Minister van Binnenlandsche Zaken*, hoofdzakelijk op grond van ontijdigheid, aangezien de nieuwe wet op het onderwijs reeds bij den Raad van State is, en eerlang van dat collegie terug verwacht wordt, zoodat de minister zich vleide, dit ontwerp nog in deze zitting te kunnen aanbieden.

In de zitting van 15 dezer zijn de discussien over het voorstel van den heer *Groen* voortgezet en ten einde gebragt. De heeren *van Nispen*, *van Lijnden*, *van Lennep*, en ten slotte de heer *Groen* hebben het voorstel toegelicht en verdedigd; terwijl de heeren *Schimmelpenninck v. d. Oije*, *de Brauw*, *van Golstein*, *van Hoëvell*, *de Kempenaer*, graaf *Schimmelpennick* hunne stem tegen het zelve hebben gemotiveerd. Ook de minister van justitie heeft nog kortelijk het woord gevraagd en den twijfel geopperd of het voorstel wel bevorderlijk is aan de uitvoering van art. 194 Gwt., in den zin zoo als die in 1848 is vastgesteld. Ten slotte is art. 1 van het ontwerp-voorstel *afgestemd* met 31 tegen 17 stemmen. *Voor* het voorstel stemden de heeren *v. Rappard*, *Mackay*, *Luijben*, *van Lennep*, *Groen*, *v. d. Brugghen*, *van Lijnden*, *Asch van Wijck*, *van Nispen*, *Dommer*, *Mecussen*, *Baud*, *Rochussen*, *Elout*, *van Heiden Reinestein* en de *Voorzitter*. De heer *Groen* heeft daarop zijn voorstel ingetrokken.

Z. M. de Koning van Portugal is te 's Hage aangekomen, en door de officieren van het huis des Konings opgewacht. Prins *Frederik* heeft dadelijk een bezoek bij Z. M. afgelegd in het hotel Bellevue, dat smaakvol is versierd met de vlaggen van Portugal, Nederland en Oranje. Ook de Minister van Buitenlandsche Zaken, de heer *van Hall*, heeft Z. M. bezocht. Eene eerewacht is aan de deur van het hotel geplaatst.

— Uit Nijmegen is een adres gerigt aan de beide Kamers der Staten-Generaal, inhoudende een verzoek tot wijziging van de laatste alinea van art. 2 der Kieswet, volgens welke de uitoefening van het kiesregt beschreven en toegekend wordt aan hen, die aangeslagen zijn op de kohieren der belasting. Adressanten wijzen op eenige voorbeelden, waaruit blijkt, dat de toepassing van dat art. tot misbruik leidt, — geleid heeft, — en meer en meer leiden zal, aangezien er wel in wordt gesproken *aangeslagen* te zijn, maar niet van *betaald* te hebben, zoodat men personen uit de laagste volkklasse tot kiezers kan verheffen.

— Z. M. de Koning heeft mr. *P. J. Elout van Zoeterwoude*, adeldom verleend met het prædicaat van *jonkheer*.

— Te 's Hertogenbosch begint men, om niet te laat te komen, reeds te spreken van de feestelijkheden, welke zullen plaats hebben bij gelegenheid van het Xe Landhuishoudkundig Congres aldaar in de tweede helft van Junij 1855.

— Eenige chinesche kunstenaars, van wier zeldzaam sterke proeven de amerikaansche, engelsche en fransche dagbladen als om strijd gewag hebben gemaakt, zijn te Amsterdam aangekomen. Onder hen bevindt zich een dwerg, die 29 jaren oud en slechts 80 duim hoog is; men zegt, dat zijne ouders hem als kind 12 jaren lang in een hok opgesloten hebben gehouden, om zijn groei te beletten.

— Wij vernemen, dat een elfjarige knaap, onder beschuldiging van diefstal opgesloten in de cellulaire gevangenis te Amsterdam, zich in zijne cel heeft opgehangen.

— Den 16 dezer is een gedeelte der inkt- en swartsel fabriek van Chanal en Comp. onder Nieuwer-Amstel nabij Amsterdam afgebrand.

— Het getal candidaten tot de H. dienst bij de Nederduitsche Hervormde kerk bedroeg op 1 Julij jl. juist 90. Van deze zijn er 25, die reeds meer dan 10 jaren candidaat zijn geweest. Men verwacht echter, dat het getal candidaten in den loop van dit jaar weder aanmerkelijk zal toenemen, omdat de afschaffing van het staats-examen nu reeds zal beginnen invloed uit te oefenen.

— Den 13 Julij is te Tilburg in het Oude Vrouwen-gesticht het 100ste verjaringsfeest gevierd van de jonge dochter *Maria Anna Mutsaers*, welke 13 Julij 1754 in die stad is geboren.

— Bij herhaling werden in de laatste dagen bij nacht, in de kolonie Ommerschans, aardappelen gestolen. In den nacht van den 9 op den 10 dezer is het echter aan den kolonist-veldwachter *Wieben*, gelukt, den dader op heeter daad te betrappen. Genoemde veldwachter had zich daartoe des avonds even voor 10 uren in de nabijheid van den bestolen akker verborgen, en was nog slechts korten tijd aldaar, toen zekere *D. C.*, behoeftig arbeider, in de nabijheid der kolonie woonachtig, zich op eenigen afstand van hem nederlegde; beiden hielden zich daar een uur stil, toen *D. C.*, geen gevaar meer duchtende, met ijver zijn werk aanving; nadat hij ongeveer een kwart mud groote aardappelen had gedolven en verzameld, meende hij met den gemaakten buit te kunnen vertrekken, doch werd tot zijne verbazing door gemelden veldwachter aangehouden, en met het corpus delicti naar de digst bijgelegene koloniale bouwhoeve gebragt.

— Te Blokzijl kosten de zand-aardappelen *f* 2-„ à 2,80 het halve mud.

— Zaturdag nacht l.l. is te Vlaardingen aangekomen de zesde en laatste jager met slechts 1¼ ton, welke laatste 300 a 350 ton moest aanbrengen. De zes jagers hebben gezamenlijk aangebragt 254¾ ton, in plaats van 1000 a 1200 ton, welke bij goede vangst, daarmede werden verwacht. Deze geringe aanbrengst doet den prijs van den besten haring hoog blijven. Het is te vreezen, dat er spoedig *geen* haring zal te bekomen zijn, voor dat de buizen aankomen, die bij vertrek der jagers niets aan boord hadden.

's Gravenhage, 17 Julij. Gisteren middag is alhier per spoortrein van Amsterdam aangekomen Z. H. de erfgroothertog van Saksen-Weimar-Eisenach, vergezeld van HHs. gouverneur, ten einde aan het gemeente-badhuis te Scheveningen de baden te gebruiken.

Amsterdam, 17 Julij. Z. M. de Koning van Portugal is met HDls. broeder, den hertog van Oporto en gevolg, gisteren ochtend te 10 uur van 's Hage alhier aangekomen en langs den Rhijnspoorweg doorgereisd, zich naar het Loo begevende. Heden is Z. M. van het Loo alhier teruggekomen en aan het paleis aan den Dam afgestapt.

Rotterdam, 14 Julij. De uitslag van den eersten avond van het muzijkfeest is geweest, zooals te verwachten was, dat is allervoortreffelijkst. Het schoone en ruime feestgebouw was opgevuld met eene aanzienlijke schare, die zich, dank zij de goede orde en inrigting, gemakkelijk daarin vereenigd had. Op de feestouverture van den heer *Hutschenruijter*, volgde de uitvoering van het oratorium *Israël in Egypte*, van *Händel*. Zij was in alle opzigten voortreffelijk. Zoowel het kolossale en goedgeoefende koor en orkest, als de solozangers werkten eendragtig tot eene goede uitvoering zamen; daardoor was het effekt ook van dit schoone kunstwerk aangrijpend. Menig koor vooral maakte een diepen indruk en verscheidene nummers, waaronder de moeijelijkste, werden daverend toegejuicht. Niet minder was dit het geval met de solisten. De palm van den avond verwierven de heeren *Pischek* en *Formes*. Het was, of de zaal zou instorten bij het daverend gejuich, dat losbarstte na hun allervoortreffelijkst voorgedragen duo, waarvan de herhaling met luide en algemeene stemmen verzocht werd en waaraan zij uit heusche bereidwilligheid voldeden.

— Alhier is door 145 mans ledematen der Nederlandsche Hervormde Gemeente aan de Synode gezonden een adres, om de vernietiging te vragen der uitspraken van het *Klassikaal Bestuur van Amsterdam* en van het *Provinciaal Kerkbestuur van Noordholland*, in de zaak van dr. *Meyboom*.

Van den 15den. De tweede avond der feestviering was zoo mogelijk nog gelukkiger dan de eerste. De zaal was stampend vol; van heinde en verre waren de kunstenaars zaamgevloeid. *Haydn's* onovertreffelijk meesterwerk, zijne *Jahreszeiten*, werd in alle opzigten op eene onverbeterlijke en grootsche wijze uitgevoerd.

De dag van heden, de laatste van het groote muzijkfeest, werd door het schoonste weder begunstigd, tengevolge waarvan het aantal vreemdelingen in onze stad nog aanzienlijk werd vermeerderd. Van den vroegen morgen af was het dan ook een bont gewemel door onze op vele plaatsen rijk met vlaggen getooide straten. Te midden dezer drukte arriveerde alhier even na half elf het koninklijk Nederlandsch stoomjagt *de Leeuw* aan de voormalige Rijks werf, waar Z. M. dom *Pedro V* van Portugal, benevens Hoogstdeszelfs broeder en gevolg, die daarmede van Antwerpen herwaarts waren overgebragt, zich ontscheepten, terwijl het geschut van het wachtschip bij de aankomst der boot salueerde. De Koning, de Hertog, de aanzienlijke Portugesche heeren en hun gevolg zijn echter reeds kort na hunne aankomst met den gewonen spoortrein van 12 uur naar de residentie vertrokken. Ook heden liet wijders de uitslag van het feest niets te wenschen over.

HH. KK. HH. de Prins en Prinsessen zijn per spoortrein van 3 uur weder naar de residentie teruggekeerd.

Leeuwarden, 17 Julij. De waarde van de runderen veestapel beliep in 1852 *f* 10,369,263.75 tegen *f* 11,253,409,25 over 1853, zoodat zij de aanzienlijke verhooging van 884.245,50 heeft ondergaan.

— Er zijn op nieuw in Friesland, ingevolge de bepalingen van het reglement ter wering van longziekte, 29 runderen afgemaakt; in het geheel zijn nu 11,279 runderen gedood.

Groningen, 17 Julij. Op de heden alhier gehouden paardenmarkt was een tamelijken aanvoer van paarden, en daaronder best soort, geschikt ter verzending. Er werd veel omgezet, tegen hooge prijzen; de beste soort van *f* 200 tot *f* 325; werkpaarden van *f* 80 tot *f* 180; minder soort tot lagere prijzen vlug van de hand. De handel werd levendig gehouden door kooplieden uit *Duitschland*, *Frankrijk*, *Holland*, *Gelderland*, *Overijssel* en *Drenthe*. *Pr. Gr. Ct.*

— In het kleedingmagazijn van den heer *J. B. Meddens* alhier is dezer dagen ontvangen en in werking gebragt eene stik- en naaimachine, welk werktuig, dat kortelings ook bij de Vereeniging voor Volksvlijt te Amsterdam ter bezigtiging werd gesteld, in alle opzigten voldoet en zeer vlug en daarom niet minder hecht en keurig werkt. Voor weinige jaren kon men met zoodanig werktuig slechts grof werk verrigten, terwijl thans het fijnste werk daarmede wordt verrigt, en dat met eene snelheid, die waarlijk de grootste verwondering en belangstelling verdient. *Id.*

Langezwaag, 18 Julij. Heden werd voor het Klassikaal bestuur te Heerenveen, behandeld, de bekende zaak omtrent de benoeming van een Predikant in deze Gemeente, waarvan wij vroeger hebben kennis gegeven. De uitslag dezer zaak is geweest, dat door het Klassikaal bestuur, (nadat door haar twee der 21 stemmen die op Ds. *A. N. Brouwer Huizinga* en vier der 20 stemmen die op Ds. *H. J. C. Bekenkamp* waren uitgebragt, zijn vernietigd) is uitgemaakt, dat Ds. *A. N. Brouwer Huizinga* te Donkerbroek de wettig beroepene predikant te Langezwaag is; de partij van Ds. *H. J. C. Bekenkamp* hiermede echter niet te vreden, heeft tegen deze uitspraak geprotesteerd, en de zaak gebragt voor het Provinciaal Kerkbestuur in Friesland, om in dezen te beslissen. *Steenw. Ct.*

Dalfsen, 18 Julij. Er heerscht sedert korten tijd alhier onder de varkens eene bijzondere ziekte, waaraan zeer vele reeds gestorven zijn. Eenige dagen voor het uitbreken schijnt het vel zwart door, en vermindert de eetlust. Nadat zoo eenige dagen verloopen, krijgen zij over de geheele huid roode plekken, waarna zij spoedig bezwijken. Het verlies hierdoor veroorzaakt aan een landbouwer was in eene week plus minus *f* 120.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Den 12 dezer heeft de Keizer de troepen in het kamp geïnspecteerd. Z. M. werd door de expeditionaire troepen met geestdrift ontvangen. Vele Engelsche familien waren daarbij tegenwoordig, en hechtten hunne kreten aan die der militairen. Elke chef werd door *Napoleon* minzaam aangesproken. Daarna hebben de regimenten een carré gevormd en zijn door den Keizer tot moed en standvastigheid aangespoord. Den 13 heeft de Keizer de troepen, bij Calais gekampeerd, in oogenschouw genomen. De onderofficieren en soldaten hebben dien dag eene verhoogde soldij ontvangen.

— De Keizer heeft voor geheel de maand September het hôtel Brighton te Boulogne gehuurd, hetgeen bewijst, dat hij gedurende dien tijd in het kamp van het Noorden zal vertoeven.

ENGELAND.

Men heeft de opmerking gemaakt, dat van soldaten, die eene roode uniform, gelijk de Engelsche is, droegen, 45 p. honderd man meer getroffen werden door vijandelijke kogels, dan die, welke donker groen droegen, 50 pct. meer dan die een bruine en 55 pct. meer dan die de Oostenrijksche lichtgrijze uniform droegen, zoodat de laatste het verkieselijkste schijnt.

— Het verlies, dat door de weigering, om te werken van het Prestonsche werkvolk geleden is, wordt geschat op 533,250 p. st. Daarvan lijdt het werkvolk zelf een verlies van 250,000 p. st., de fabrikanten 165,000 p. st., de leden, die bijdragen tot het fonds, waaruit de werklieden gedurende hunne werkeloosheid onderhouden worden, 97,000, en de som van 21,250 komt op de winkeliers.

— Een te Portsmouth ontvangen brief behelst het verhaal eener stoutmoedige daad, door eenige matrozen van verschillende schepen in Barosund bedreven. Zij roeiden eene kreek verscheiden mijlen ver op, overvielen het bureau van den Russischen telegraaf, verscheurden al de signaalboeken vernielden of roofden al de teleskopen groeven toen een hol in den grond, wierpen zestig ponden buskruid daarin, en staken het, na zich op veiligen afstand verwijderd te hebben, in brand, waardoor het geheele telegraafbureau in de lucht vloog. Daarop namen zij een man aan, die hen langs den naasten weg naar den waterkant moest terugbrengen, alvorens de Russische kavalleristen hen achterhaalden, welke dienst zij hem met een gouden souverein beloonden. Bij hunne verschijning in de dorpen namen de inwoners eerst de vlugt, in den waan dat zij Franschen waren, maar op het vernemen dat zij Engelschen waren, keerden zij terug, spraken hun in gebroken Engelsch toe en betoonden zich zeer vriendelijk.

— Als een merkwaardig feit wordt opgemerkt, dat lord *Dudley* in het huis der Gemeente in Engeland de vergunning heeft gevraagd, om eene wet voor te stellen, volgens welke het speculeren met Russische fondsen gedurende den oorlog met Rusland als strafbaar zal worden verklaard.

— De Czaar gedegradeerd. — De ridders der orde van den Kousenband zullen zich eerlang in groot kapittel vereenigen, om den Keizer van Rusland uit de orde te bannen. Bij hunne opneming doen de ridders een plegtigen eed, nimmer de wapenen tegen een hunner broeders te voeren of zijne vijanden bij te staan. Ten gevolge van dien eed heeft de orde het besluit, waarvan hier sprake is, genomen. Lord *Cochrane* is de laatste ridder geweest, die in Engeland uit eene orde is gebannen; zijne banier werd van den wand in de abdij van Westminster gerukt, vertrapt en op straat geworpen.

DUITSCHLAND.

In de koninklijke instelling voor de glasschilderkunst te Munchen is thans het grootste schilderwerk op glas voltooid dat in den jongsten tijd vervaardigd is. Het schilderstuk bedekt een kerkvenster van 45 voet hoogte bij 14¼ voet breedte; de voorstelling, *Christus de Apostelen leerende bidden*, is het werk van den heer *Fernster*, naar de teekening van *Overbeck*. Dit kunstgewrocht is gemaakt op last van den heer *Vorwerk*, koopman te Hamburg, die het aan de St. Katharina-kerk aldaar ten geschenke geeft.

— De *Presse* berigt, dat de Russische kolonel *Isakoff*, die, zoo als bekend is, de Duitsche hoven bezocht om officieel Ruslands dankbetuiging over te brengen voor hunne deelneming aan de bambergsche conferentie, te Dresden en Munchen zoo koel ontvangen is geworden, dat hij vermoedelijk zijne reis niet voortzetten en naar Petersburg terugkeeren zal.

— Uit Weenen wordt van den 13den dezer geschreven, dat al de Duitsche Mogendheden, zonder eenige reserve, tot het Oostenrijksch-Pruissische tractaat zijn toegetreden. Hieronder behooren ook voor Denemarken voor Holstein en Holland voor Luxemburg. Het hof van Wurtemberg alleen is nog niet toegetreden. De *Oesterr. Corr.* drukt evenwel de hoop uit dat ook dit hof, dat zoo na verwant is aan dat van St. Petersburg, eerlang hiertoe zal overgaan.

— De Prins-regent van Baden heeft, bij gelegenheid van eene rondreize twee dagen te Freiburg vertoefd; aan onderscheidene deputatien, welke door hem werden ontvangen, heeft hij in antwoord op aan hem gedane aanspraken verklaard, dat de Regering vastelijk besloten heeft, om in alle opzigten op den weg des regts, der waarheid en der wet, voort te gaan; eene verklaring waarbij de Prins natuurlijk de bestaande kerkelijke geschillen op het oog had.

RUSLAND-TURKIJE.

Onder dagteekening van den 1sten Julij wordt van de Bothnische golf aan de *Patrie* gemeld, dat de bewoners van een dorp nabij Uleaborg met eene afdeeling Russische troepen handgemeen geworden waren. De Russische soldaten, die bevel ontvangen hadden, zich van zeker aantal huizen, nabij de kust gelegen tot het opwerpen van verdedigings werken, meester te maken, mishandelden de dorpbewoners, die zich te weer stelden en een hevigen wederstand boden. Op bevel van den Generaal van Brandt werden zij hierop voor eenen krijgsraad ontboden. Dit voorval heeft volgens het Fransche blad groot opzien verwekt en de haat der Finsche bevolking tegen de heerschappij der Russen slechts vermeerderd.

DRENTHE.

Assen, 19 Julij. Zaturdag den 8 dezer, heeft bij den kastelein *A. Engelkes*, te Nieuw-Buinen, de geannonceerde harddraverij plaats gehad. 8 paarden dongen naar den prijs, zijnde een fraai met berlijner zilver gemonteerd chaistuig, hetwelk eindelijk behaald werd door het zwart bles ruinpaard, genaamd Snel, toebehoorende aan den heer *H. Benes*, te Nieuw-buinen, en bereden door deszelfs zoon; terwijl de premie, zijnde een briljant pikeurs hoofdstel met toebehooren, behaald werd door den schimmel-bles Nooit-gedacht, toebehoorende aan den heer *M. Brinks* en bereden door den heer *Ph. W. Thöne*. Onder toezien der menigte toeschouwers, die, zoo van elders als van daar waren zaamgekomen, werd prijs en premie met eene gepaste toespraak van den heer *J. Thöne*, aan de pikeurs overhandigd. Door het schoone weder begunstigd, vergezeld van aangename muzijk, was deze dag voor Nieuw-Buinen een met regt te noemen volksfeest, en is alles in de beste orde afgeloopen. *Veend. Ct.*

— Wij worden in staat gesteld, het volgende adres van den Raad van Norg mede te deelen:

Aan Zijne Majesteit den Koning.

Sire!

De Gemeente-raad der Gemeente Norg, Provincie Drenthe, gevoelt zich verpligt, zich tot Uwe Majesteit te wenden, met kennisgeving, dat van zijde der mingegoede ingezetenen dezer Gemeente — uit daglooners en ambachtslieden bestaande, en alzoo geene houders van paarden zijnde, — aan hen is kenbaar gemaakt, dat zij thans in de onmogelijkheid zijn, hun turf, veelal een uur gaans en zelfs meer van de plaats hunner inwoning verwijderd, in huis te kunnen krijgen, doordien hunne mede-ingezetenen — landbouwers van beroep en houders van paarden zijnde — bevreesd zijn, dat zij voor als voerlieden zullen worden beschouwd, wanneer zij voor de hiervoren bedoelde ingezetenen bij liefdebeurt ter bede — zooals sints onheugelijke tijden is geschied — de turf of andere brandstoffen aanbrengen;

dat die vrees niet ongegrond is, doordien zij zijn gewaarschuwd door de commiesen der belastingen zich daarvan te-

onthouden, terwijl zij anders genoodzaakt zouden zijn tegen hen te verbaliseren;

dat verder andere ingezetenen, welke dit jaar in de noodzakelijkheid zijn geweest, te moeten verhuizen, en om alzoo al hunne goederen over te brengen, insgelijks zich bij den Raad hebben beklaagd over de moeijelijkheid, welke thans in een dusdanig verhuizen bestaat, daar ook de vorenbedoelde ambtenaren der belastingen zich hebben uitgelaten, ook de sinds eeuwen bestaan hebbende gewoonte, om door naburen hierin te worden geholpen, te moeten tegengaan, als zijnde, naar hun oordeel, tegen de bepalingen der daaromtrent bestaande wetten.

dat door het verhinderen van het bewijzen van die liefde diensten vele ingezetenen in de onmogelijkheid zullen verkeeren, zich van den winter brandstoffen te verschaffen, èn wegens de kosten, aan het laten halen verbonden èn omdat zij, wegens het gebrek van gepatenteerde voerlieden in de gemeente, tot dat einde geene zullen kunnen krijgen, terwijl andere ingezetenen, welke in de reeds op zich zelf zeer schadelijke noodzakelijkheid komen, om te moeten verhuizen, zij, welke het nog gelukt, gepatenteerde voerlieden magtig te worden, buitengewoon hooge loonen, — hun oververdienste van een geheel jaar — moeten besteden, omdat het verhuizen uit en het weder betrekken van de woningen op denzelfden dag plaats heeft; en zij, welke daarin niet slagen, met hun inboedel onder den blooten hemel zullen moeten blijven, tot tijd en wijle, dat de voerlieden in de gelegenheid zijn, of het hun behaagt, ook hunne mobilia over te brengen.

Redenen waarom hij Uwe Majesteit eerbiedig verzoekt, het daarheen te dirigeren, dat de voorschreven bezwaren worden opgeheven.

Wij verheugen ons zeer, dat de Raad van Norg dergelijk adres heeft ingediend, en hopen van harte, in het belang der billijkheid, der behoeftige klasse en van de oude eerwaardige gebruiken dezer Provincie, dat hetzelve een gunstig gevolg moge hebben.

Meppel, 18 Julij. Mejufvrouw de wed. *P. Prins* alhier heeft eene 3jarige kalfkoe verkocht voor den aanzienlijken prijs van *f* 175.50.

*** Beilen, 18 Julij.** Te Hijken in deze gemeente heeft iemand gisteren door ophanging een einde aan zijn leven gemaakt. Men vond hem gisteren middag hangende aan een boomtje bij het Hijkerveen; hij hing niet zoo hoog, dat hij met de voeten van den grond was. De bedoelde persoon, geboortig uit Friesland, had vele jaren als boerenknecht in deze gemeente gewoond en had later aan het Oranje-kanaal gewerkt. De oorzaak van dezen zelfmoord weet men niet; armoede kan het niet geweest zijn, daar men nog al eenig geld bij hem gevonden heeft.

*** Peize, 15 Julij.** Dezer dagen is in de nieuwsbladen melding gemaakt van een melkgevend veulen: dergelijk geval bestaat ook hier. Bij een veulen, toebehoorende aan *J. Ebbinge Az.*, landbouwer alhier, heeft zich de uijer ontwikkeld ter grootte van een vuist; de spenen zijn half zoo groot als van eene gewone zogmerrie; de melk kan daaruit met volle stralen worden uitgemolken. Deze omstandigheid moet ongetwijfeld daaraan worden toegeschreven, dat dit veulen, met een ander in denzelfden stal opgesloten, door dit laatste wordt gezogen.

*** Norg, 15 Julij.** Bij toeval hebben wij ontdekt, en achten het als eene bijzonderheid der vermelding waardig, dat 's Konings tafel, tijdens H. D. verblijf te Assen, ook voorzien was van echte Drentsche boerenstoet, prijkende met eene sierlijk gekroonde *W*, alhier te Norg gebakken. Hoe Z. M. dit Drentsch product heeft gesmaakt, is ons niet ter ooren gekomen.

*** Appelscha, 17 Julij.** Tot ons leedwezen heeft men hier reeds de gewone aardappelziekte ontdekt, niet alleen aan de zoogenaamde *muisjes*, maar ook bij de blaauwen, evenwel nog in eene zeer geringe mate. Een zwart en ook een groen insect zit hierbij in menigte op paardeboonen, groote of waalsche boonen en zelfs ook op de erwten.

*** Staphorst, 17 Julij.** Vele bijkers uit de naburschap, die nu uit Holland of Friesland gekomen zijn, zetten hunne bijen weder bij de Staphorster boekweitakkers neder. De boekweit begint goed los te komen, en, indien het weder zoo blijft, is er een zeer goed gewin te hopen. Dan veel hangt voor den bijenhouder van de maand Augustus af; is deze goed, dan kunnen de zwermen korfbijen worden, anders blijven het maar velletjes.

Vergadering der Provinciale Staten van Drenthe van 17 Julij 1854.

Te 11 uur wordt de vergadering geopend. Er zijn 27 leden tegenwoordig; afwezig zijn de heeren de Millij, H. G. van Holthe van Echten, Witsenborg, v. d. Wijck, Slingenberg, Willinge, Caspers en Hesselink.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

Wordt gelezen een adres van de heeren Mr. L. Oldenhuis Gratama, Mr. H. J. Smidt en Dr. M. J. Noordewier, houdende het verzoek tot goedkeuring, medewerking en ondersteuning in de oprigting van een provinciaal Museum van Drentsche oudheden. De adressanten vonden aanleiding tot hun verzoek in hunne bemoeijingen met de tentoonstelling van Drentsche oudheden, tijdens het congres gehouden; zij voeren aan, dat Drenthe bij uitnemendheid is de provincie, die de oudste gedenkstukken oplevert, die nu meestal in verzamelingen buiten de provincie komen; dat in naburige gewesten musea bestaan, doch in Drenthe niet; dat én wetenschap én nationaliteit voor de oprigting van zoodanig museum pleiten; zij verzoeken daarom, dat de Staten hunne goedkeuring aan het plan hechten, er eene geschikte bewaarplaats worde aangewezen en hun de noodige fondsen worden verstrekt; daarentegen zouden de oudheden het eigendom der provincie blijven. In handen van de commissie voor de begrooting.

De heer J. T. Homan geeft te kennen, dat de heer Witsenborg, lid dier commissie, niet in deze zitting terug zal komen en doet het voorstel, dat een ander in diens plaats tot lid der commissie benoemd worde. De Voorzitter benoemt daarop tot lid der gemelde commissie, in plaats van den heer Witsenborg, den heer Denning.

Wordt gelezen een adres van H. Hovingh, veearts te Gasselte, houdende andermaal het verzoek, dat ook aan hem een provinciaal subsidie even als aan de overige veeartsen in dit gewest worde verleend. Ter inzage en morgen aan de orde.

Wordt gelezen een adres van J. Bazuin te Eelde, houdende verzoek om eene subsidie van niet hooger dan *f* 50.// uit de provinciale kas ter plaatsing van zijn zoontje in het Doofstommen-Instituut te Groningen, en zulks ter bestrijding van de kosten van kleeding en medicinale hulp; zullende het overige gratis worden verstrekt. In handen van de commissie voor de begrooting.

Wordt gelezen een voorstel van Ged. Staten, om de brug over de Kolderveensche Westergrift in den weg van Meppel naar Zwartsluis in onderhoud bij de provincie over te nemen tegen uitkeering door de onderhoudpligtigen aan de provincie van *f* 300.// en van de gemeente Meppel van *f* 100. Ter visie en morgen aan de orde.

Wordt gelezen een voorstel van Ged. Staten tot regularisering van het batig slot der prov. fondsen wegens de dienst van 1844. Ter visie en morgen aan de orde.

Ged. Staten vragen magtiging tot af- en overschrijving van 17 cent op de begrooting van de dienst van 1853. Ter visie en morgen aan de orde.

Ged. Staten deelen mede, wat door hen, ingevolge de besluiten van de Staten van 7 en 8 Nov. j.l. is verrigt ten aanzien van een adres van R. W. Nijsingh te Leggelo, verzoekende, tot beëming zijner landerijen, denzelfden overval uit de Hoofdvaart te mogen behouden, die er vroeger is gelegd, van een adres van Jhr. E. J. van Holthe, houdende het verzoek, om, tot hetzelfde doel eene pomp in den stouwdijk der Hoofdvaart te mogen leggen, 5 duim beneden peil, alsmede ten aanzien van een inmiddels ingekomen adres van R. W. Nijsingh en verdere belanghebbenden bij eene beëming der hooilanden tusschen de Haar- en Dieverder-sluis, waarbij de voordeelen worden aangewezen, die voor de landlieden van Leggelo uit het gebruik van het water voortvloeijen en de nadeelen, die uit het gemis zullen volgen. Na onderzoek is het aan Ged. Staten voorgekomen, dat door het maken van een overval, waardoor het overtollige water uit het bovenpand der hoofdvaart tot in dat beneden het Veeneschut wordt gebragt, en door het maken van een tweede overval uit laatstbedoeld pand, waardoor het overtollige water in eene leiding wordt gevoerd, waaruit de landen onder water gezet konden worden, aan het verlangen van adressanten zou worden voldaan, ten minste gedurende den tijd, dat er te veel water op het bovenpand zou zijn. Ged. St. achtten het echter billijk, dat van de eene zijde door de belanghebbenden de stouw der Hoofdvaart op eene bepaalde breedte en hoogte werd daargesteld en onderhouden en dat van de andere zijde de provincie daarin eenige vergoeding vond voor het dragen der kosten van daarstelling en onderhoud der overvallen. Door twee gecommitteerden uit het collegie van Ged. Staten zijn de belanghebbenden hierover gehoord, doch slechts R. W. Nijsingh en Jhr. E. J. van Holthe waren bereid daartoe toe te treden. Ged. Staten achtten het evenwel mogelijk, dat de andere belanghebbenden nog tot andere inzigten komen en geven daarom in overweging, de stukken aan hen te renvoijeren, ten einde verder te handelen, zooals het belang der zaak zal schijnen te vorderen, en om later deswege te berigten. Ter visie en Woensdag aan de orde.

Ged. Staten brengen ter tafel een adres van F. Broeksma, opzigter van den prov. waterstaat te Havelte, houdende het verzoek, dat aan hem eene som van *f* 78.40 moge worden teruggegeven, welke door hem van 1825 tot 1853 is voorgeschoten voor daghuren, aan lieden, die hem tegen den overschouw der Hoofd- en Beilervaarten hebben vergezeld, om hem de verandering in de eigenaren der perceelen in de gemeenten Assen, Norg en Smilde aan te wijzen. Ged. Staten geven te kennen, dat de vordering, die niet is gestaafd, als verjaard dient te worden afgewezen. Ter visie en morgen aan de orde.

Ged. Staten leggen over eene missive van den Minister van Binn. Zaken d.d. 24 Mei j.l. no. 194, 3e Afd. *B*, betrekkelijk de door de Drentsche Kanaal-Maatschappij gevraagde wijziging van de concessie, deze missive is oorspronkelijk aan Ged. St. gerigt, doch door hen, na bekomene magtiging ter tafel der Staten gebragt, omdat het antwoord op de daarin gestelde vragen ligtelijk van zoodanigen invloed op de beslissing van de Hooge Regering in eene voor de provincie zoo aangelegene zaak zou kunnen zijn, dat HEden aarselen moesten, dat antwoord te geven, alvorens het welmeenen der Staten te kennen. De Minister geeft in die missive te kennen:

dat het blijkt, dat de Maatschappij alle de werken, in de concessie bedoeld, niet *kan* uitvoeren, en daarom onder meer van de daarstelling van den zijtak naar Dalen en van het scheepvaartskanaal naar Beilen wenscht ontslagen te worden;

dat het collegie van Ged. St., deswege gehoord, zwarigheid heeft gemaakt, tot eene andere wijziging mede te werken dan ter verlenging van de termijnen, voor de oplevering der werken gesteld, waarmede de Maatschappij verklaart niet te worden gebaat; dat hetzelve tegen alle ontheffing van geconcessioneerde werken heeft geprotesteerd, zonder de zwarigheden voorbij te zien, welke uit eene afwijzing van het verzoek noodwendig moeten voortvloeijen, en meent, dat de provincie door toegeven van geene betere conditie zal worden, en de zaak, die verwikkeld is, ook na wijziging, gesteld dat men er toe overging, verwikkeld zal blijven; dat de heer Commissaris des konings in deze provincie, die insgelijks over het verzoek der Maatschappij is geraadpleegd, van een ander gevoelen is, en oordeelt, dat, door de concessie in haar geheel te laten en op de volledige executie aan te dringen, de ondergang der onderneming bewerkt wordt, hetgeen, naar ZEds inzien, ten nadeele zou zijn der provincie; dat ZEd dus gestemd is voor eene ontheffing der verpligting tot uitvoering van de lijnen C. D. (zijtak naar Coevorden en scheepvaarts-kanaal naar Beilen) met alle gevolgen, daaraan verbonden, tegen opheffing van de verpligting der provincie tot het verleenen van de jaarlijksche subsidie van *f* 6000.// en teruggave door de Maatschappij van het ter dezer zake reeds ontvangen kapitaal; dat door in dier voege en verder wat meer ondergeschikte punten betreft, de concessie te wijzigen, er, naar inzien van ZEd., alleen mogelijkheid zal bestaan, om het hoofddoel der Maatschappij, de exploitatie der Zuid-Oostelijke veenen in de gemeente Emmen te bereiken en in uitvoering te brengen.

„Van eene andere zijde, zegt de Minister verder, wordt weder de meening geuit, dat, gaat de tegenwoordige Maatschappij te niet (hetgeen, meen ik, allen eens zijn, dat het gevolg zal zijn van eene afwijzing van het verzoek) er zich wel eene andere onderneming zal opdoen, die de Emmer veenen met de Hoogeveensche of eenige andere vaart in gemeenschap zal brengen.

„Naar mijn gevoelen hangt, hetgeen de Regering in de gegevene omstandigheden te doen staat, geheel af van de beantwoording der vraag, of de laatste onderstelling juist is, en er gegrond uitzigt bestaat of kan bestaan, dat, na de ontbinding der Maatschappij, andere gegadigden zich de uitvoering met goede kansen zullen kunnen aantrekken.

„Ik wil aannemen, dat geene stellige verzekering dienaangaande te geven is, doch door uw collegie, bekend met de plaatselijke gesteldheid, met de kosten, waarop het graven van het kanaal wordt berekend, met de kansen, aan de uitvoering verbonden, en met het voordeel, hetwelk de exploitatie der veenen, het doel van elke onderneming kan opleveren, kan, naar mijn inzien, wel worden nagegaan, in hoeverre het waarschijnlijk is, dat, binnen weinige jaren, zich eene andere Maatschappij of vereeniging tot de uitvoering hetzij van al de werken, bedoeld bij letters *b*, *c* en *d*, van art. 1 der concessie, hetzij van het werk sub *b* zou aanmelden, wanneer de tegenwoordige maatschappij deswegens in verzuim zal zijn, en de daarvoor aan haar verleende concessie zal zijn ingetrokken, des noods, indien het al de werken betrof, tegen genot van een subsidie, ten bedrage van het waarborgskapitaal, thans daarvoor verbonden.

„In verband met de zinsnede in uw berigt, waarbij de belangen der Provincie Drenthe aan de zorg der Regering worden aanbevolen, wensch ik die vraag, zoo mogelijk, door U, Mijne Heeren, beantwoord te zien, of deswege Uwe meening te kennen."

Alvorens een besluit omtrent deze missive te nemen, doet de Voorzitter voorlezen een, naar ZEds. meening, daarmede in naauw verband staand adres van het Gemeente-bestuur van Coevorden, daarin te kennen gevende, dat zich in die stad eene Maatschappij heeft gevormd, die zich ten doel stelt, om het ontworpen kanaal van Coevorden naar Ane uit te voeren en een kapitaal van *f* 25,000 heeft zamen gebragt, dat de stad aan die Maatschappij eene subsidie van *f* 10,000 heeft geschonken; dat zij hoopt, dat het Rijk *f* 60,000 à *f* 65,000 zal bijdragen, alswanneer er nog *f* 25,000 aan de geraamde kosten zouden te kort komen, welke het Gemeente-bestuur verzoekt, dat uit de Provinciale fondsen tot dat einde worden verstrekt.

De Voorzitter stelt voor, om èn de stukken, rakende de Drentsche Kanaal-Maatschappij èn bedoeld adres te stellen in handen derzelfde commissie, en benoemt daartoe de heeren Sluis, Slingenberg, v. d. Vlies, Nijenhuis en J. Tonckens; ZEd. geeft te kennen, dat zich onder de leden dezer commissie, in afwijking van den gewonen regel, twee leden van het collegie van Ged. Staten bevinden, ten einde aan de commissie alle mogelijke inlichtingen te geven, daar de een bijzonder bekend is met de zaken van de genoemde Maatschappij en de ander met die van het kanaal van Coevorden naar Ane.

De Commissie, in wier handen gesteld is de begrooting der enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor de dienst van 1855, brengt, bij monde van den heer J. T. Homan, rapport uit. Zij adviseert, om deze begrooting vast te stellen, behoudens de wijzigingen, die dezelve, in verband met de verschillende bijzondere voorstellen zal behooren te ondergaan. Zij deelt nog mede: 1o. dat de meerderheid van oordeel was, dat het subsidie van *f* 6000.// aan de Dr. Kanaal-maatschappij niet moest worden verleend, *ingeval deze de Hoogeveensche vaart niet verder zal hebben doorgetrokken dan die thans is opgelegd* terwijl de minderheid deze subsidie niet wilde verleend hebben, *indien de Maatschappij in verzuim mogt zijn aan de verpligtingen, volgens de concessie op haar rustende, te voldoen*; en 2o. dat, ten aanzien van het *wachtgeld van den voormaligen Inspecteur der wegen en waterlossingen ad f* 500.//. de meerderheid deze post wilde toegelaten hebben, doch de minderheid hare goedkeuring daaraan niet konde hechten. — Ter visie en nader aan de orde.

Dezelfde commissie brengt nog de volgende rapporten uit:

a) Op het verzoek van Manhigim der Israelitische gemeente te Assen, om een subsidie van *f* 400.// tot verbetering van haar schoollocaal; de commissie oordeelt, dat de Prov. fondsen niet ten verzochten einde kunnen dienstbaar gemaakt worden, vermits de kinderen der Israelieten te Assen op de openbare scholen worden toegelaten, en de kosten voor localen tot het geven van godsdienstig onderwijs buiten bezwaar der Prov. fondsen behooren te blijven, zooals tot dusverre altijd het geval is geweest.

b.) op het verzoek van den heer *A. de Geus*, opzigter bij den Prov. waterstaat, om eene tegemoetkoming voor reiskosten in 1853 aangewend. De commissie adviseert, om even als ten vorigen jare, *f* 50.// toe te staan.

c.) op het verzoek van den heer *H. J. Oosting*, betaalmeester te Assen, om verhooging zijner belooning voor het beheer der Prov. fondsen. De commissie adviseert tot afwijzing van het verzoek. De adressant is, bij de opheffing van de Administrateurs en Agenten van 's Rijks schatkist met 1 Julij 1847, op zijn verzoek, belast met het beheer der Prov. fondsen tegen gelijke vergoeding als aan den Administrateur van 's Rijks schatkist was verleend, dat is *f* 200. Deze moet gerekend worden toen voldoende te zijn geweest. Er moet dus alleen onderzocht worden, of zich omstandigheden hebben voorgedaan, die aanleiding kunnen geven tot verhooging der vergoeding. De commissie antwoordt hierop ontkennend; zij meent, dat er geene *uitbreiding van werkzaamheden* heeft plaats gehad, waarop de adressant zich beroept; dat de adressant, wanneer hij spreekt van *buitengewone werkzaamheden van negotiatien* enz., niet genoegzaam onderscheidt de werkzaamheden, die hem van zijne vroegere betrekking van Agent van 's Rijks schatkist zijn overgebleven, en die, welke hij van den Administrateur heeft overgenomen. Als Agent moet hij de Prov. fondsen *gratis* ontvangen en uitkeeren, omdat het Rijk zich met de ontvang en uitgave daarvan belast heeft en dit door de Betaalmeesters laat doen; als Administrateur is hij belast met de boekhouding, waarvoor hij *f* 200.// geniet en eindelijk, dat de kosten van materieel, door hem op *f* 25.// begroot, niet meerder zijn dan vroeger voor den voormaligen Administrateur.

d). Op het verzoek van den heer J. S. Magnin, Archivaris der Provincie, om verhooging zijner bezoldiging etc. De commissie adviseert tot afwijzing, omdat zij in het adres noch andersints termen tot toewijzing gevonden heeft.

e.) Op het voorstel van Ged. St., om op de Prov. begrooting voor 1855 uit te trekken *f* 80.//, tot bijdragen voor de verpleging van behoeftige Israëlitische krankzinnigen in het daarvoor bestemd gesticht te Amsterdam; de commissie adviseert, om conform deze voordragt te besluiten.

Deze vijf rapporten worden ter visie gelegd en morgen aan de orde gesteld.

De commissie voor het concept-reglement op de honig- en botervaten, brengt bij monde van den heer Oosting, rapport uit; de commissie heeft zich, na onderzoek van de beschouwingen van de kamer van koophandel en fabrieken te Meppel, met de algemeene strekking van het concept-reglement wel kunnen vereenigen, doch stelt, ten aanzien van deszelfs bijzondere bepalingen, eenige wijzigingen voor. Ter inzage en overmorgen aan de orde, terwijl hetzelve inmiddels, op voorstel van den heer v. d. Vlies, zoo mogelijk gedrukt en aan de leden rondgedeeld zal worden.

Een adres van den heer H. P. Krull, Med. Doct. te Gieten, verzoekende vrijstelling van betaling van tol aan den tolboom in de nabijheid zijner woning, waarop hij, ingevolge beding, aanspraak zou hebben, met aanbod, om zoo dikwijls hij het tolhek te Anderen passert, daar dubbelen tol te betalen, wordt gesteld in handen der heeren Meursing, Alingh, C. W. E. Kijmmell, L. Carsten en Vos.

Wordt gelezen en ter inzage der leden gelegd, om morgen aan de orde te worden gesteld, een rekwest van P. J. L. Eekhout en 24 andere onderteekenaars, eigenaren van gronden en veenen te Smilde, afvaart hebbende op de Molewijk aldaar, verzoekende het water uit het bovenpand der hoofdvaart te mogen doen dienen tot voeding van gemelde wijk.

Gelezen en ter inzage gedeponeerd, om overmorgen aan de orde te worden gesteld, eene missive van Ged. Staten, waarbij zij verslag doen nopens hetgeen door hen is verrigt ten aanzien van het door den Minister van Binnenl. Zaken gedaan voorstel, omtrent de wijze, waarop, met verzekering van de belangen der Drentsche Hoofdvaart, de lage veenen en gronden ten noordwesten dier vaart tusschen de Norgervaart en de Kijmmelswijk te Smilde van het overtollige water zouden kunnen worden ontlast; verzoekende HEd. tevens, om, vermits de instructie van deze zaak nog niet is afgeloopen, verder te worden gehouden voor diligent.

Daarna wordt deze zitting gesloten, en de volgende bepaald op morgen te 12 uur.

Zitting van 18 Julij.

Te 12 uur wordt de vergadering geopend; er zijn tegenwoordig 32 leden, afwezig zijn de heeren *Hesselink*, *Witsenborg* en *H. G. v. Holthe van Echten*. De notulen der vorige vergadering worden gelezen en, na ééne aanmerking, goedgekeurd.

De Commissie, in wier handen de rekening wegens de enkel Provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1852 is gesteld, brengt bij monde van den heer Alingh rapport uit; zij heeft geene aanmerkingen gevonden en adviseert tot goedkeuring. Ter inzage en morgen aan de orde.

De commissie, in wier handen is gesteld het verzoek van het gemeente-bestuur van Ruinerwold, om eene subsidie van *f* 300.// te bekomen voor de vernieuwing van de steenen-brug bij Meppel, die ten laste van die gemeente is, brengt, bij monde van den heer Sluis, rapport uit. De commissie is van oordeel, dat de verbetering en verwijding dezer brug zeer nuttig is en de provincie daarbij ook eenig belang heeft; dat de gemeente Ruinerwold daartoe *f* 1400.// beschikbaar heeft gesteld, en van haar wel niet meer kan gevorderd worden; de commissie adviseert mitsdien tot toewijzing van het verzoek. Ter inzage en morgen aan de orde.

Aan de orde wordt gesteld het rapport van Ged. Staten ten aanzien van het adres van den heer Grothe, om voor zijne landerijen onder Beilen eene betere afwatering naar de Beilervaart te bekomen. Met algemeene stemmen wordt conform het voorstel van Ged. St. besloten.

Aan de orde wordt gesteld het voorstel van Ged. St. omtrent de verdeeling der f 1000.″, in het vorige jaar toegestaan tot aanmoediging van het lager onderwijs; conform het voorstel van Ged. Staten wordt met algemeene stemmen besloten deze gelden aan te wenden tot toelagen voor het houden van ondermeesters en ondermeesteressen.

Aan de orde komt het verslag van Ged. Staten over het verzoek van K. L. Boer en Hatzman tot het leggen van eene brug over de Hoofdvaart te Hoogersmilde. Op de vraag van Ged. Staten, of de Staten genegen zijn, om voor rekening der provincie te Hoogersmilde eene brug over de Hoofdvaart te leggen, voor het geval dat daar op geene andere wijze eene gemeenschap tusschen de ingezetenen te Smilde aan de beide zijden der Hoofdvaart is daar te stellen, wordt toestemmend geantwoord met algemeene stemmen op twee na, die van de heeren W. L. Tonckens en Blom.

Op voorstel van den heer Sluis, wordt bepaald, dat het in eene vroegere vergadering aangehouden verzoek, om eene brug voor rekening der provincie over de Hoofdvaart te Kloosterveen te leggen, morgen aan de orde zal komen.

— Aan de orde komt het rapport van Ged. Staten omtrent het plan tot doortrekking van het jaagpad bijlangs het Meppeler diep. — De heer Vos stelt voor, om deze zaak aan te houden, tot dat de zaak van de verbetering van het Meppeler diep zijn beslag zou hebben gekregen; het is eene zeer belangrijke zaak, er is geen haast bij de afdoening; misschien bestaat er mogelijkheid, om het jaagpad aan de andere zijde van het diep te leggen: er kunnen andere omstandigheden geboren worden, waardoor de uitvoering meer gemakkelijk wordt. — De heer R. A. van Echten van Holthe kan zich zeer goed met den heer Vos vereenigen, hij stelt bovendien voor, om de stukken te renvoijeren aan Ged. St., ten einde deze kunnen onderzoeken, of het jaagpad aan de andere zijde van het diep welligt met mindere kosten en met minder bezwaren kan gelegd worden.

De heer Sluis vraagt, of het mogelijk is, dat het jaagpad aan de andere zijde van het diep worde doorgetrokken; misschien was het beter, het rapport eenvoudig voor informatie aan te nemen, te eerder, omdat het schijnt, dat het Rijk zich de verbetering van het diep wil aantrekken. Het Rijk of de vergadering kan dan altijd op de zaak terugkomen. — De Voorzitter merkt op, dat de voortzetting van het jaagpad aan de overijsselsche zijde van het diep zeker niet onmogelijk is, maar stellig zeer kostbaar, daar men ten minste twee bruggen zal noodig hebben. — De heer v. d. Vlies ondersteunt het gevoelen van den heer Sluis. — De heer van Echten en Vos kunnen zich er wel mede vereenigen, om het rapport voor informatie aan te nemen; de zaak blijft dan in haar geheel, hetgeen hunne bedoeling was, en men kan dan zoo noodig ieder oogenblik op deze zaak terugkomen. — Het rapport van Ged. Staten wordt daarop voor informatie aangenomen, en wordt tevens, op het voorstel van den Voorzitter, geamendeerd door den heer van Echten, besloten, den Minister van B. Z. kennis te geven van den uitslag der in dezen ingestelde bemoeijingen.

Op het adres van den veearts H. Hovingh, om een subsidie uit de prov. kas, wordt besloten, te verklaren, dat er geene termen zijn, om aan zijn verzoek te voldoen.

Conform der voorstellen van Ged. Staten wordt besloten *a.* tot overneming van de brug over de Kolderveensche Oostergrift; *b.* tot regularisering van het batig slot der rekening van 1844; *c.* tot af- en overschrijving van 17 cent op de dienst van 1853.

Aan de orde komt het adres van den opzigter Broeksma om teruggave van f 78.40. — De heer v. d. Vlies heeft uit het adres gezien, dat Broeksma eene soort van voorschouw verrigt over de Hoofd- en Beilervaarten, hij moet daartoe van Havelte komen, om in de gemeenten Assen, Norg, Smilde etc. de waterwerken te inspecteren; de spreker vindt het billijk, dat ieder opzigter in zijn district werkzaam is en niet daar buiten geroepen wordt; hij heeft alsdan ook geen aanspraak op buitengewone reiskosten; de spreker geeft in overweging, om dat gedeelte der door Broeksma gedane uitschotten, die niet verjaard en buiten zijn district zijn aangewend, terug te geven. — De Voorzitter zegt, dat Broeksma reeds meer dan 25 jaren de commissie uit Ged. Staten voor het doen der schouw van de Hoofd- en Beilervaarten heeft vergezeld, omdat hij bijzonder met de onderhoudpligtigen der verschillende panden bekend is. — De heer J. Tonckens merkt den heer v. d. Vlies op, dat Broeksma geene vergoeding voor reiskosten maar teruggave van uitschotten verlangt; hij meent echter, dat zijne geheele pretentie is verjaard. Tot het doen van dit verzoek, heeft Broeksma welligt aanleiding gevonden in de omstandigheid, dat de commissie voor de schouw in het vorige jaar iemand uit eigen zak heeft betaald voor het aanwijzen der veranderingen onder de onderhoudpligtigen. — De heer v. d. Vlies licht zijn gevoelen nader toe. — De heer v. Echten van H. is het eens met den heer v. d. Vlies dat het wel billijk is, dat Broeksma iets erlangt, nog eerder dan de Geus, maar hij weet niet of de pretentie verjaard is. — De Voorzitter stelt voor, om het adres aan Ged. Staten te renvoijeren, ten einde, na onderzoek, deswege in de wintervergadering te rapporteren. — De heer W. L. Tonckens wil aan Ged. St. overlaten, om bij de schouw dien opzigter mede te nemen, welken zij het geschiktst oordeelen. — De heer Sluis: zoo in het renvooi aan Ged. Staten de stilzwijgende erkentenis van de wettigheid der vordering lag opgesloten, dan zou hij tegen het renvooi zijn, omdat dit alsdan een gevaarlijk antecedent zou opleveren, met betrekking tot andere vorderingen, die ook reeds verjaard zijn; hij gelooft, dat men zoodanig antecedent moet vermijden. — Nadat nog de heeren J. Tonckens en v. d. Vlies het woord gevoerd hebben, doet de Voorzitter opmerken dat de vordering van Broeksma loopt over de jaren 1825 tot en met 1853, dat er voor 1 Julij geene declararie voor deze gelden is ingediend en dezelve dus geheel en al als verjaard moet worden beschouwd. — Daarop wordt het eerst in omvraag gebragt het rapport van Ged. Staten, waarbij wordt voorgesteld, om het verzoek af te wijzen, en wordt dit aangenomen met 29 tegen 4 stemmen, die van de heeren v. d. Vlies, Vos, W. F. Kijmmell en R. A. van Echten v. Holthe.

Conform het rapport der Commissie wordt met algemeene stemmen besloten tot afwijzing van het verzoek van Manhigim der Israëlitische gemeente, om een subsidie van f 400-″ voor den bouw eener school.

Alsnu komt in behandeling het rapport op het adres van den opzigter de Geus, om vergoeding voor reiskosten. — De heer v. d. Vlies: het vorige jaar is aan denzelfden opzigter f 50-″ toegestaan, terwijl een adres van Broeksma is afgewezen, die buiten zijn district is werkzaam geweest, en de Geus zich niet buiten zijn district heeft begeven; wat men den eenen ambtenaar toestaat, moet men ook aan den anderen doen, tenzij er buitengewone omstandigheden bestaan; men moet met dezelfde maat meten; is de belooning niet groot genoeg, dat dezelve verhoogd worde, maar men moet den ambtenaar niet buitengewoon beloonen voor hetgeen hij, tegen genot zijner wedde, moet verrigten. — De heer Sluis vereenigt zich geheel met hetgeen zoo duidelijk door den heer v. d. Vlies is uiteengezet; wanneer men aan den eenen vergoeding voor reiskosten toestaat, dan moet men dit ook aan den anderen doen; doch hij acht zoodanige vergoeding aan de opzigters niet goed: is deze weg vroeger betreden, hij gelooft, dat men daarvan moet terugkomen. — Nadat nog de heeren Voorzitter, de Jonge en v. d. Vlies het woord gevoerd hadden, wordt het rapport der commissie, adviserende tot toewijzing, met 24 tegen 8 stemmen verworpen; *voor* waren de heeren v. Veen, W. L. Tonckens, de Jonge, L. Homan, Nijsingh, J. Tonckens, Vos en J. T. Homan.

Aan de orde wordt gesteld het verzoek van den heer H. J. Oosting, om verhooging van belooning. — De heer Vos oordeelt, dat eene schadeloosstelling van f 200-″ voor het beheer eener begrooting van omstreeks f 50,000 te gering is, vooral wanneer men aanneemt, dat de adressant, zooals hij opgeeft, f 25-″ voor materieel moet uitgeven. — De heer van Echten v. H. wil vragen, of adressant al dan niet is Rijks-ambtenaar; zoo ja, dan is de belooning z. i. hoog genoeg, doch, zoo hij Prov. Ambtenaar is, te gering. — De Voorzitter zegt, dat de Betaalmeester is Rijks-ambtenaar; hij geniet ook geene jaarwedde, maar slechts eene schadeloosstelling. — De heer Vos vraagt, of de heer Oosting ook zou kunnen bedanken voor het ontvangen en uitkeeren der Prov. fondsen. — De Voorzitter zegt: Neen. — De heer Sluis wil nog doen uitkomen, dat de heer Oosting voor het ontvangen der Prov. fondsen ook geen borgtogt heeft gesteld, het Rijk is de borg van de Prov. — In omvraag gebragt, wordt conform het rapport met algemeene stemmen tot afwijzing besloten; hebbende echter de heer J. Oosting zich buiten stemming gehouden.

Met algemeene stemmen wordt conform het rapport tot afwijziging van het verzoek van den heer Magnin besloten.

Ten aanzien van het brengen van f 80-″ op de begrooting voor de verpleging van Israëlitische behoeftige krankzinnigen in het daarvoor bestemd gesticht te Amsterdam, besluit de vergadering, conform het rapport, daartoe met algemeene stemmen.

Nopens het verzoek van den heer Eekhout en andere eigenaren van veenen te Smilde, op de Molewijk afvoerende, wordt besloten, dit adres aan Ged. St. te renvoijeren, om hetzelve te instrueren en nader met derzelver consideratien weder bij de vergadering over te brengen.

De commissie voor de begrooting brengt bij monde van den heer J. T. Homan rapport uit op het verzoek van J. Bazuin te Eelde, om eene jaarlijksche bijdrage van hoogstens f 50.″ voor kosten van kleeding en geneeskundige verzorging bij de plaatsing van een doofstommen zoon van hem in het doofstommen-instituut te Groningen. De commissie, hoezeer begaan met het lot van den adressant, is van meening dat de prov. kas niet behoort te worden aangesproken tot zoodanig doel als waarvan hier de rede is, terwijl zij vertrouwt, dat hij niet te vergeefs de hulp van het armbestuur zijner gemeente zal inroepen; zij adviseert tot afwijzing. Ter visie en morgen aan de orde.

Dezelfde commissie brengt rapport uit op het verzoek betrekkelijk de oprigting van een provinciaal oudheidkundig museum. De commissie heeft de gronden in het rekwest aangevoerd, overwogen en voldoende bevonden, om aan de vergadering voor te stellen, om voor beschikking op het verzoek te verklaren, dat zij, de oprigting van een Museum als bedoeld goedkeurende, genegen is hare medewerking tot het oprigten van hetzelve te verleenen. Ter visie en morgen aan de orde.

Daarna wordt deze zitting gesloten en de volgende bepaald op morgen namiddag te een uur.

REGTSZAKEN.

Provinciaal Geregtshof van Drenthe.

18 *Julij*. Heden zijn twee arresten uitgesproken. 1o. waarbij *H. W. Eijs*, kolonist aan het tweede gesticht der Maatschappij van Weldadigheid te Veenhuizen, is schuldig verklaard aan het moedwillig toebrengen van twee wonden met een mes aan zijnen medekolonist *Gijsbertus Valk*, welke na dien tijd gedurende meer dan twintig dagen ziek is geweest; zijnde echter niet bewezen, dat de ziekte het gevolg was van de toegebragte verwonding, en mitsdien veroordeeld tot twee jaren correctionele gevangenisstraf, f 8-″ boete en de kosten; — 2o. waarbij *Johannes Polderdijk*, polderwerker van beroep, geboren te Goes, laatst woonachtig te Slagharen, is schuldig verklaard aan diefstal in een herberg, alwaar hij was ontvangen, en mitsdien veroordeeld tot vijf jaren tuchthuisstraf met eerloosverklaring.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan de Redactie der Prov. Drentsche Courant.

Dezen morgen de gronden in de omstreken van Borger opnemende, kon ik natuurlijk niet nalaten, om ook de Hunnebedden te bezoeken. Het verbazend groote Hunnebed van elf reusachtige dekstukken, vlak bij Borger, vond ik nog volmaakt ongeschonden, maar tot mijn grievend leedwezen, en zonder twijfel tot spijt van elken denkenden Drenthenaar, vond ik de vijf Hunnebedden in de buurtschap Bronneger grootendeels verwoest, terwijl een oude man druk bezig was, om de groote massa keijen, die de onderlaag der Hunnebedden schijnen te vormen, uit te delven. Was 't mij te misduiden, dat ik den wensch onderdrukken moest, om het eerwaardig gedenkteeken der alleroudste bewoners dezer landen den heiligschenner zelf te zien straffen? Dat 't hem bedolf op de plaats, waar hij welligt de beenderen zijner voorvaderen verstoorde?

In de stille, waarschijnlijk ijdele hoop, dat publiciteit aan dit schandaal gegeven, welligt in staat is, om een verder verwoesten dezer Hunnebedden te voorkomen, neem ik de vrijheid, u te verzoeken, deze weinige woorden een plaatsje te gunnen in uw dagblad.

W. C. H. Staring.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene welgeschapene Dochter W. C. van der SCHEER, geliefde echtgenoote van

Assen,
18 Julij 1854. Mr. E. K. J. BERTLING.

Eene JUFVROUW van de Protestantsche godsdienst, van fatsoenlijke afkomst, ongehuwd, omstreeks 30 jaren oud, zag zich gaarne als

HUISHOUDSTER

in de eene of andere huishouding geplaatst; zij is gewend om met kinderen om te gaan, en kan dezelve onderwijzen in de beginselen van het HOLLANDSCH, het REKENEN etc. Bovendien is zij in staat, om de NATTE en DROOGE WASCH te beheeren en NAAI- en STOPWERK te verrigten. Op eene **goede behandeling** zal meer gezien worden dan op **ruime verdiensten.** Reflecterenden gelieven zich met franco brieven onder letter M te adresseren aan de Redactie dezer Courant.

Het **EXAMEN** aan 't GIJMNASIUM te Assen zal plaats hebben **Donderdag den 20 en Vrijdag den 21 dezer.** Promotie in de KERK DER HERVORMDEN, **Vrijdag avond 6 uur.**

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente Rolde, herinneren de belanghebbenden, dat de in 1853 vastgestelde

VEEMARKT TE ROLDE,

telken jare zal gehouden worden **de laatste WOENSDAG in de maand JULIJ,** dit jaar alzoo invallende den **26 JULIJ AANSTAANDE.**

Rolde, den 17 Julij 1854.

Burgemeester en Wethouders van Rolde,
H. HOMAN.
H. SCHOLTEN.

Nagekomen berigten.

— Tot Notaris te Hoogezand is benoemd de heer *J. Piccardt*, candidaat-Notaris te Oude Pekela.

— Heden zal de heer Commissaris des Konings in dit Gewest aan de leden der Staten aanbieden.

Burgerlijke Stand.

Hoogeveen, 9—16 Julij. *Bev.* J. Koopman, geb. de Jonge, van d.; J. M. Kooiman, geb. Smith, van 2 d.; A. Berghuis, geb. Vreriks, van d.; J. Scholten, geb. Hartman, van z.; J. A. Wimmenhove, geb. Santing, van d. — *Overl.* Jan Otten, 15 d.; Arend Seinen, echtgenoot van Geertjen Bieleveld, 30 j. te Hattem, Gelderland.

Coevorden, 9—16 Julij. *Geh.* H. M. Krooneman en P. C. M. Wispelweij; H. Troost en B. Hindriks. — *Bev.* H. Schotkamp, ongeh. van z.; L. Koops, geb. Beekman, van d. — *Overl.* Harmina Uneken, echtgen. van A. Thijs, 57 j.; Fennegien Dilling, 8 jaar.

Smilde, 9—16 Julij. *Geh.* Arie van der Giezen met Hilligje Pomper. — *Overl.* Grietje Oldenhuis, 31 j. ongeh.; Janna Ossel, 5 j.

Meppel, 7—14 Julij. *Bev.* H. Doorn, geb. Boven, van z., B. Kaanen, geb. Bakker, van d.; N. Bakker, geb. van Antwerpen, van z.; J. Bos, geb. Pleket, van z.; A. E. Derks, geb. Dekker, van z.; H. Santing, geb. Veen, van z.; L. van Veen, geb. Denning, van d. — *Overl.* J. de Gorter, 31 j., echtgen. van T. de Pree.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 18 Julij.

Tarwe, Jarige	70 N.pd. f 12.10	Boekweit, zand	65	N.pd. f	7.10
" N. Oml.	68 " " 11.50	" "	67	" "	7.50
dito.	70 " " 12.10	" veen	64	" "	6.70
" " Old.	68 " " 11.75	" "	66	" "	7.10
" " "	70 " " 12.50	Paardeboonen..	f 7.00	à	8.00
Rogge, N. Inl.	66 " " 9.60	Groene Erwten.	" 10.00	à	11.00
" " "	68 " " 10.00	Graauwe	" 10.00	à	11.00
" " "	70 " " 10.40	Koolzaad ...	f 11.00	à	11.40
Haver, N. dikke	40 " " 4.35	Gort, grove	" 9.25	à	10.00
" "	48 " " 5.20	Gort, parel	" 12.50	à	13.00
" Voer	36 " " 4.15	Olie, raap per vat	37.50	à	00.00
" "	40 " " 4.55	[illegible]			
[illegible]					
Garst, N. wint.	54 " " 4.60	Lijnkoeken ...	00.00	à	00.00
" "	56 " " 4.90	Boter 1/4 ton...	00.00	à	00.00
" zomer	56 " " 4.85	Boter 1/8 "		à	00.00
" knob.	60 " " 5.15				

De handel in Tarwe, Rogge en Boekweit was onbeduidend en men kan de prijzen als voren aannemen. — W. Gerst weinig aan en was 10 cent hooger wel te plaatsen. — Haver algemeen 10 cent beter te verkoopen. — Boonen als voren. — Er was ongeveer 50 last Aveelzaad aan de Beurs, en is als genoteerd gedaan.

ZWOLLE, 14 Julij. Tarwe f 14,50 a f 15,00. — Rogge f 11,00 a f 11,25. — Boekweit f 8,00 a f 8,25. — Aardappelen f 3,00 a f 2,30. — Boter per 1/8 ton f 19,00 a f 18,50; per ℔ f 1,00 a f 0,90.

STEENWIJK, 17 Julij. Rogge f 10,50 a f 11,00. — Boekweit f 0,00 a f 0,00. — Boter per 1/8 ton f 19.75 a f 00,00.

OLDEMARKT, 15 Julij. Boter per 1/8 vat f 19,75 a f 00,00.

AMSTERDAM, 17 Julij. TARWE. Oude soorten Poolsche prijshoudend, nieuwe bij eenig partij lager afgegeven; 128 ℔ o. bonte Poolsche f 460; 130 ℔ dito f 460; 126 ℔ nieuwe dito f 392; 125 ℔ dito f 365, 128 ℔ puike dito f 425; 127, 129 ℔ oude bonte dito f 440, 450; 134 ℔ Kubanka f 465. In veiling verkocht: 119, 120 ℔ nieuwe bonte Poolsche f 300 a f 312; 117 ℔ dito f 294 en opgeh.: 126, 127 ℔ Engelsche f 388. — ROGGE met redelijken handel als voren, nieuwe gedroogde iets beter; 122 ℔ oude Pruissische f 312; 120, 122 ℔ nieuwe dito f 272, 280; 117 ℔ dito f 258; 125 ℔ Deensche f 292, 125 ℔ nieuwe Norder f 305; 127 ℔ nieuwe Anclammer f 315; 123; [illegible] ℔ nieuwe Donau f 288, 295; 120 ℔ dito f 280; [illegible] nieuwe Odessa f 272, 275; 116, 119 ℔ nieuwe [illegible] f [illegible], 278; 117 ℔ nieuwe Petersb. f 267; [illegible] f [illegible]; 117 ℔ oude Gedroogde f 265. — GARST in een doen; 114 ℔ Deensche f 196. — HAVER zonder handel. — BOEKWEIT tot vorigen prijs [illegible] Gordijker f 265. — KOOLZAAD op levering £ 1/2 lager; nieuw Groninger Aveelzaad £ 58; op 9 v. Olie in Aug., Sept., Oct. en Nov. £ 67 1/2. — LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE dadelijk in een doen, op levering lager afgegeven; op 6w. f 39 3/4; Vliegend f 38 1/2; 1o. Sept. f 38 1/2, 1/4; Oct. f 38 5/8, 3/8; Nov. en Dec. f 38 5/8, 1/2. — LIJNOLIE prijshoudend; op 6w. f 39 3/4; Vl. f 38 1/2; Najaar f 38 1/4. — HENNEPOLIE op 6w. f 41 1/2; Vliegend f 40 1/2. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 80 a 84. — LIJNKOEKEN per 104 st. f 11 1/2 a 14.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 17 Julij 1854.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2 1/2	pct.	59 5/16	*Polen.* Oblig.	4	pct.	67 3/8
" "	3	"	71 3/8	*Spanje.* Oblig.	1	"	18 5/8
" "	4	"	89 3/8	Obligatien	3	"	
Amort. Synd.	3 1/2	"	86 3/4	Binnenl.	3	"	35
Handelm.	4 1/2	"	123	Amortisable			3 1/2
O. I. Leening	4	"		Bewijz. Coup.			4 1/4
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4 1/2	"		Oblig. Goll.	5	"	
Haarl. Meer	5	"		" "	4	"	
Rusl. Ob. Hope	5	"	100 5/8	" Metal.	5	"	63
Dito 1828/29	5	"	100 1/4	" " N.	5	"	73 3/8
Cert. 1831/33	5	"	83 1/2	" "	2 1/2	"	32 1/8
Dito 1840	4	"	78 1/2	*Belgie*, Cert.	2 1/2	"	
Dito Stieglitz	4	"		Rothschild	2 1/2	"	48 3/8
Ins. in Assign.	6	"		*Portug.*, Oblig.	3	"	36 5/16
Cert. van dito	5	"	59 3/8	"	4		
				Amerika Bank-Act.			

TER DRUKKERIJ VAN GRATAMA, TE ASSEN.